

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 30.5.2012
COM(2012) 299 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN KESKUSPANKILLE, EUROOPAN
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE, ALUEIDEN KOMITEALLE JA
EUROOPAN INVESTOINTIPANKILLE**

VAKAUDEN, KASVUN JA TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN

1. JOHDANTO

Kriisi, joka nyt vaikuttaa niin moniin Euroopan maihin, on horjuttanut luottamusta poliittisen ja talousjärjestelmän kykyyn täyttää EU:n perussopimuksen kunnianhimoinen tavoite edistää tasapainoiseen talouskasvuun perustuvaa kestävä kehitystä. Monet kansalaiset ovat vihaisia ja hämmentyneitä siitä, miten nopeasti pitkään jatkunut elintason koheneminen on kääntynyt syväksi finanssikriisiksi, jonka myötä on menetetty valtavasti työpaikkoja samalla kun tulevaisuudennäkymiä synkentää raskas velkataakka, jota kannamme vuosia. EU:ta parhaillaan koettelevat velat, alijäämät ja epätasapainotilat eivät ole syntyneet yhdessä yössä, vaan vähitellen vuosien mittaan, ja niiden aiheuttamat sosiaaliset seuraukset ovat kauaskantoiset. Kriisi on koettelemus sekä jäsenvaltioiden hallituksille että EU:lle. Osa nykyisistä vaikeuksista on tullut EU:hun maailmalta finanssikriisin myötä, osa taas on kotoperäisiä. Olennaista on nyt se, miten tehokkaasti pystymme vastaamaan näihin haasteisiin.

Talous- ja finanssikriisi on korostanut sitä, miten tiiviisti kaikki EU:n taloudet ja toisaalta EU ja maailman muut taloudet ovat sidoksissa toisiinsa. Se on myös paljastanut sekä maailmanlaajuisessa että EU:n ja jäsenvaltioiden poliittisessa päätöksenteossa huomattavia puutteita ja epätasapainotiloja. EU ja sen jäsenvaltiot ovat kriisin alusta lähtien pyrkineet uudistamaan EU:n talousmallia ja palauttamaan sen kilpailukyvyyn. Kuten komissio totesi lokakuussa 2011 hyväksymässään *Etenemissuunnitelmassa kohti vakautta ja kasvua*¹, tämä on tarkoittanut mm. seuraavia toimenpiteitä:

- toteutetaan vakautta ja kasvua lisääviä politiikkoja etupainotteisesti niin, että EU voi palata kestäväan kasvuun ja korkeaan työllisyysasteeseen;
- rakennetaan kestävämpi ja yhdenmetympi talouden ohjausjärjestelmä, niin että epätasapainot voidaan havaita ja korjata paljon aiemmin, alistamalla kansalliset politiikat tiukemmin EU:n tason valvontaan, jotta voidaan ottaa huomioon se tosiseikka, että jokaisen jäsenvaltion tuleva vahvuus ja vauraus on sidoksissa kaikkiin muihin jäsenvaltioihin;
- lujitetaan pankkijärjestelmää vaatimalla pankkeja paljastamaan koko velkaantuneisuutensa, hoitamaan luottotappiot ja organisoimaan uudelleen liiketoimintamallinsa niin, että ne pystyvät myös tulevaisuudessa myöntämään luottoja yrityksille ja kotitalouksille ilman veronmaksajien rahoittamia pelastustoimia;
- vastataan Kreikan ongelmiin määrätietoisesti kahden merkittävän rahoitustukipaketin avulla ja tukemalla intensiivisesti kasvuhakuista elpymisohjelmaa;
- parannetaan euroalueen turvaverkkoja ottamalla käyttöön uusia keinoja tukea jäsenvaltioita, joiden velkataso on hyvin korkea, samalla kun ne palauttavat julkisen taloutensa kestävyuden saattamalla tulot ja menot tasapainoon niin, että ne voivat rahoittaa sosiaalipalvelut, terveydenhuollon, eläkkeet, koulutuksen ja julkisen infrastruktuurin myös tulevaisuudessa.

¹ KOM(2011) 669.

Noudattamalla tätä etenemissuunnitelmaa on saatu tuloksia vakaasti, mutta epätasaisesti. Näkyvissä on selkeitä merkkejä siitä, että EU:n talouden tasapaino on palautumassa talouden toimeliaisuuden hidastumisen jälkeen. Vuosista 2007–2008 alkaen muodostuneet suuret vaihtotaseen alijäämät ovat supistumassa, palkkoja on sopeutettu ns. ylijäämämaissa ylöspäin ja ns. alijäämämaissa alaspäin. Asuntojen hinnat ovat useissa jäsenvaltioissa palaamassa tasolle, joka on lähempänä taloudellista tilannetta. Uuden talouden ohjausjärjestelmän avulla EU:n talous nousee raskaiden vakauttamis- ja uudistustoimien myllerryksestä uutena ja entistä vahvempana.

Pysyvä, kestävä kasvu ja korkeampi elintaso tarvitsevat perustakseen terveen julkisen talouden, perusteellisia rakenneuudistuksia ja kohdennettuja investointeja. Tästä johtuviin haasteisiin voidaan kuitenkin vastata vain, jos kasvu on riittävän vahvaa tukemaan tätä prosessia. Vakaus ja kasvu eivät ole keskenään ristiriidassa, vaan ne ovat saman kolikon kaksi eri puolta. Jäsenvaltioiden on vastattava talouteen kohdistuvaan luottamuspuolaan toteuttamalla rohkeita uudistuksia, joiden avulla kilpailukykyämme kääntyy jälleen nousuun. Meidän on toimittava nyt, jotta voimme korjata EU:n ja euroalueen sisäisiä hälyttäviä kilpailukykyeroja. EU on kokonaisuutena onnistunut säilyttämään osuutensa maailmankaupasta, mutta nyt on puututtava myös siihen kansainvälisen kilpailukykyyn heikkenemiseen ja markkinaosuuksien vähenemiseen, joka näkyy selkeästi monien jäsenvaltioiden suorituskyvyssä.

Lyhyellä aikavälillä ihmiset tarvitsevat toivoa ja uskoa parempaan tulevaisuuteen. Jos tällaista tulevaisuususkua ei ole, tarvittavien uudistusten toteuttaminen törmää kasvaviin poliittisiin ja yhteiskunnallisiin ongelmiin, mikä puolestaan viivyttää elpymistä. Meidän on vahvistettava yhteisymmärrystä ja luottamusta siihen, että muutosta tarvitaan, ja valintoihin, joita se edellyttää. Työmarkkinaosapuolilla on tässä vuoropuhelussa merkittävä osa.

Tämän vuoksi EU:n on korostettava kasvua koskevaa kokonaisstrategiansa osa-aluetta. Tässä on yhdistettävä EU:n tason toimet ja se, mitä jäsenvaltiot voivat tehdä kansallisella tasolla. Kaikkien toimien tulee perustua Eurooppa 2020 -strategiaan ja uuteen ohjausjärjestelmään. Eräät tämän kasvualoitteen keskeiset tekijät ovat jo olemassa, mutta ne on vielä pantava täysimääräisesti täytäntöön. Toisiin tarvitaan näkemystä, rohkeutta ja johtajuutta, jotta niistä saadaan irti täysi hyöty. EU:n nykyiset haasteet edellyttävät rohkeaa ja tuloksellista toimintaa.

Komissio ehdottaa tässä tiedonannossa useita toimenpiteitä, jotka yhdessä voisivat muodostaa osan kasvualoitteen kahdesta toisiaan tukevasta pilarista:

- EU-pilari, joka perustuu EU:n tasolla tehtävästä yhteistyöstä saatavaan voimaan ja synergiaan.
- Jäsenvaltioiden pilari, joka perustuu EU-ohjausjakson myötä toteutettavien rakenneuudistusten kasvupotentiaalin vapauttamiseen.

Komissio jatkaa kaikkien mahdollisten vahvempaa kasvua ja kilpailukykyä edistävien toimenpiteiden työstämistä 23. toukokuuta pidetyn epävirallisen Eurooppa-neuvoston kokouksen pohjalta kesäkuun Eurooppa-neuvoston kokousta silmällä pitäen.

2. EU:N ROOLI UUDESSA KASVUALOITTEESSA

EU:n tasolla on hyväksytty Eurooppa 2020 -strategia², jonka tavoitteena on älykäs, kestävä ja osallistava Eurooppa. Se tarjoaa pohjan myös uudelle kasvualoitteelle. Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet, jotka koskevat työllisyyttä, energiaa, yleissivistävää ja ammatillista koulutusta, tutkimusta ja köyhyyden vähentämistä, ovat kaikkien jäsenvaltioiden hyväksymiä. Ne ovat indikaattoreita, jotka osoittavat, miten uudistuksia olisi tehtävä Euroopassa. Niiden toteuttaminen parantaa kilpailukykyä ja edistää lähentymistä, mikä nostaa EU:n korkeammalle kasvu-uralle. Pyrkimällä entistä aktiivisemmin T&K-tavoitteeseen, jonka mukaan T&K-investointien määrä on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, voitaisiin luoda 3,7 miljoonaa työpaikkaa ja kasvattaa EU:n BKT:tä 800 miljardilla eurolla vuoteen 2020 mennessä. Ilmastonmuutokseen ja energia-alaan liittyvien tavoitteiden toteuttaminen vuoteen 2020 mennessä toisi muassaan jopa 5 miljoonaa työpaikkaa, parantaisi Euroopan energiaturvallisuutta ja auttaisi saavuttamaan ilmastonmuutokseen liittyvät tavoitteet. Jos vähintään 20 miljoonaa ihmistä saataisiin nostettua köyhyydestä, se ei parantaisi ainoastaan heidän elämäänsä, vaan toisi samalla taloudellista hyötyä koko yhteiskunnalle. Nämä luvut osoittavat, että kaikkialla EU:ssa on mahdollista luoda uusia työpaikkoja ja liiketoimintamahdollisuuksia ja vähentää siten merkittävästi työttömyyttä ja tarjota kansalaisille parempi, vihreämpi tulevaisuus.

2.1. Talous- ja rahaliiton kasvupotentiaalin hyödyntäminen

Viime vuosina on tehty paljon työtä talous- ja rahaliiton tueksi tarvittavien vahvojen valvontamekanismien luomiseksi. Toimien vaikuttavuus ja markkinoiden luottamus riippuvat siitä, miten EU ja sen jäsenvaltiot panevat uuden järjestelmän täytäntöön. Pidemmällä aikavälillä yhdentymistä on tarpeen syventää talous- ja rahaliiton täydentämiseksi. Vahva EU tarvitsee vakaan valuutan. Siitä on hyötyä kaikille jäsenvaltioille riippumatta siitä, kuuluvatko ne euroalueeseen vai eivät. Kansainvälisten markkinoiden luottamus euroon vaikuttaa siihen, saako Eurooppa lainaa kohtuulliseen hintaan ja pystyykö se maksamaan lainansa takaisin vahvan talouden turvin.

- Vahvistettu **vakaas- ja kasvusopimus** antaa EU:lle ne sääntöperusteiset, vahvat toimintavälineet, jotka se tarvitsee voidakseen turvata terveen julkisen talouden. Useimpien jäsenvaltioiden ensisijaisena tavoitteena on nyt liiallisten alijäämien korjaaminen. Koska äskettäin on esitetty budjettikurin tiukentamista koskeva lainsäädäntöpaketti, hiljattain sovittuja sääntöjä ei ole välittömästi tarpeen muuttaa. Voimassa olevat säännöt jättävät liikkumavaraa toimenpiteiden toteuttamiseen ja mahdollisuuden eriyttää toimia jäsenvaltioiden julkisen talouden liikkumavaran ja makrotalouden olosuhteiden mukaan, samalla kun niillä varmistetaan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys. Näiden sääntöjen täytäntöönpano edellyttää ennen kaikkea jäsenvaltioiden toteuttamien julkisen talouden toimien arviointia erityisesti rakenteellisesti mitattuna. Komissio seuraa tiukkojen budjettirajoitteiden vaikutusta kasvu edistäviin julkisiin menoihin ja julkisiin investointeihin. Se antaa tarvittaessa ohjeita siitä, minkä verran EU:n ja kansallisten julkisen talouden kehysten puitteissa on liikkumavaraa toimien toteuttamiselle. Se tarkastelee näitä

² KOM(2010) 2020.

kysymyksiä lähikuukausina laadittavassa julkisten menojen laatua koskevassa kertomuksessa.

- Rahoitusvakauden **turvaverkkojen** vahvistamisessa on edistytty huomattavasti. Euroopan vakausmekanismin (EVM) on määrä tulla voimaan 1. heinäkuuta 2012 – vuosi aikataulusta edellä. Se on euroalueen kriisinhallintaan tarkoitettu pysyvä rahoitusmekanismi. Kun lasketaan yhteen Euroopan vakausmekanismi, Euroopan rahoituksen vakautusmekanismi (ERVM) ja muut kriisirahoitusvälineet, käytettävissä on yhteensä 800 miljardin euron luotonantokapasiteetti. Yhdessä Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) resurssien äskettäin hyväksytyn korotuksen kanssa Euroopan rahoitusvakauden turvaverkot tukevat merkittäväällä tavalla globaaleja rahoitusvakauden turvaverkkoja. Ratkaisevaa on kuitenkin myös se, miten näitä turvaverkkoja käytetään. Euroopan vakautusmekanismi tarjoaa vakaussopimuksen ratifioiville jäsenvaltioille joukon uusia välineitä, joiden avulla EU voi vastata kriisitilanteisiin tehokkaasti. Tämä edellyttää joustavuutta ja nopeaa toimintaa.
- **EU:n pankkisektorin vahvistaminen:** Rahoitusmarkkinoiden romahtaminen on vältetty, ja rahoitussektorin valvonta on kokonaan uudistettu. Useassa jäsenvaltiossa toimivien pankkien toimintaa seuraavat nyt valvontakollegiot, minkä lisäksi on perustettu kolme uutta EU:n valvontaviranomaista. Lisäksi on perustettu Euroopan järjestelmäriskikomitea valvomaan makrotason vakautta EU:n tasolla. Eräiden pankkien pääomapohjan vahvistaminen on vielä saatettava päätökseen osana Euroopan pankkiviranomaisen koordinoimaa strategiaa. Vaikka jotkut pankit ovat jo ryhtyneet maksamaan takaisin kriisin aikana valtiolta saamiaan lainoja, veronmaksajille aiheutuneet kulut ovat suunnattoman suuret. Jotta voitaisiin varmistaa, että yksityissektori maksaa osansa tulevien pelastustoimien rahoittamisesta, komissio esittää kesäkuussa lainsäädäntöehdotuksen pankkien ja sijoituspalveluyritysten elvyttämistä ja kriisinsäätöä koskevasta yhteisestä kehyksestä. Näin saadaan käyttöön välineet, joiden avulla järjestelmän kannalta tärkeiden rahoituslaitosten ongelmat voidaan tarvittaessa ratkaista hallitusti.
- **Talous- ja rahaliiton syventäminen:** EU:n talous- ja rahaliiton tulevaisuutta on aiheellista tarkastella välitöntä ennustejaksoa pidemmällä tähtäimellä. Komissio kannattaa kunnianhimoista ja jäseneltyä ratkaisua. Vallitseva luottamuspula euroaluetta kohtaan vaikuttaa EU:n kasvunäkymiin. Niin kauan kuin tietyt keskeiset epävarmuustekijät, kuten Kreikan tilanne, ovat vailla ratkaisua, meiltä puuttuu investointien ja uusien työpaikkojen luomiseen tarvittava luottamus. Jotta voitaisiin rakentaa uutta tähänastisten saavutusten pohjalta, on kartoitettava keskeiset vaiheet kohti täysimääräistä talous- ja rahaliittoa. Osoittamalla, että olemme määrätietoisesti päättäneet jatkaa pidemmälle tällä tiellä, ja vahvistamalla jäsenvaltioiden poliittisen sitoutumisen euroon voimme palauttaa luottamuksen euroalueeseen ja siihen, että pystymme voittamaan tämänhetkiset vaikeudet. Tämä edellyttää laaja-alaista prosessia, jossa otetaan huomioon oikeudelliset kysymykset. Sen rinnalle tarvitaan myös poliittinen prosessi, joka takaa uusien yhdyntymistoimien demokraattisen oikeutuksen ja niitä koskevan vastuuvollisuuden. Keskeisten komponenttien kartoittamiseen voisi kuulua siirtyminen kohti pankkiunionia, johon sisältyisi myös yhdenmukainen finanssivalvonta ja yhteinen talletussuojajärjestelmä. Komissio on jo esittänyt marraskuussa 2011 antamassaan vihreässä kirjassa³ ajatuksiaan siitä, miten

³ KOM(2011) 818.

euroalue voisi siirtyä kohti yhteistä velkakirjojen liikkeeseenlaskua. Tämän kehityksen tahti ja eri vaiheet ovat vielä avoinna ja aikataulu ja etenemissuunnitelma laatimatta, mutta nopea päätös toteuttavista toimista korostaa euron vakautta ja päätöstämme olla luopumatta siitä.

2.2. Sisämarkkinoiden potentiaalin hyödyntäminen

Tavarakaupan sisämarkkinat toimivat pääpiirteittäin hyvin, mutta samaa ei voida sanoa palvelujen eikä verkkokaupan sisämarkkinoista. Sisämarkkinoiden potentiaalin parempi hyödyntäminen on tehokkaimpia keinoja lisätä kasvua koko EU:ssa. Innovatiivisten yritysten tilanne paranisi välittömästi, jos **EU-patentti** vihdoinkin hyväksyttäisiin. Vuosien harkinnan jälkeen on tullut päätöksenteon aika.

Komissio ehdottaa kesäkuussa toimenpiteitä **palveludirektiivin** täytäntöönpanon parantamiseksi. Monet jäsenvaltiot ovat halunneet säilyttää esteitä ja rajoituksia, jotka estävät niitä ja muita jäsenvaltioita saamasta direktiivistä täyttä hyötyä kilpailukyvn ja kasvun edistämisessä. Komission analyysi osoittaa, että jos kaikki tällaiset rajoitukset poistettaisiin, BKT:n kasvuun voitaisiin lisätä vielä jopa 1,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen sen noin 0,8 prosentin lisäksi, joka on jo saavutettu direktiivin osittaisen täytäntöönpanon ansiosta. Analyysistä käy ilmi myös se, että esteiden vähentäminen tai poistaminen lisää kauppavirtoja ja suoria ulkomaisia sijoituksia sekä tuottavuutta kussakin jäsenvaltiossa. Tämä edistäisi myös ns. ylijäämä- ja alijäämämaiden välisen tasapainon löytämistä.

Myöhemmin tänä vuonna komissio esittää **sisämarkkinoiden II toimenpidepaketin**, jonka tarkoituksena on täydentää sisämarkkinoita eräillä keskeisillä osa-alueilla kuten digitaali- ja verkkotoimialoilla, missä EU:n suorituskyvyssä on nykyään parantamisen varaa. Kasvua ja työllisyyttä voidaan luoda rakentamalla EU:hun 2000-luvun haasteiden edellyttämä fyysinen ja virtuaalinen infrastruktuuri. Uuden teknologian ja verkkojen avulla voidaan vähentää Euroopan lento- ja maantieliikenteen ruuhkia ja perustaa uusiutuvalla energialla toimivia älykkäitä sähköverkkoja, joissa voidaan ladata sähköautoja. Tuottavuutta tehostava teknologia voidaan saattaa kaikkien yritysten saataville edullisemmin pilvipalvelujen kautta. Jotta EU myös jatkossa säilyttää teollisuuden kilpailukyvn, sen on investoitava keskeisiin mahdollistaviin teknologioihin, kuten bio-, nano- ja mikroteknologioihin, kehittämällä uusia tavaroita ja palveluja ja modernisoimalla teollisuutta tuotantoprosessien järjeistämiseksi.

Komissio on johdonmukaisesti korostanut, miten tärkeää on puuttua valtioiden rajat ylittäviin veroesteisiin sisämarkkinoilla. Edistymisen EU:n tasolla voi tukea ja helpottaa yksittäisten jäsenvaltioiden toimia niiden pyrkiessä toteuttamaan omien kasvustrategioidensa tavoitteet ja auttaa luomaan vankan kokonaiskehityksen, jonka avulla voidaan lujittaa veronkantoa, torjua petoksia ja varmistaa tasapuoliset ja terveet kilpailuolosuhteet. Neuvoston on tätä varten jatkettava niiden komission ehdotusten käsittelyä, jotka koskevat säästöjä ja kolmansien maiden kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyviä toimivaltuuksia. Komissio antaa myöhemmin tänä vuonna tiedonannon, jossa hahmotellaan vaihtoehtoja veroparatiiseihin ja aggressiiviseen verosuunnitteluun liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi. Komissio katsoo, että petostentorjunnan ohella on puututtava myös aggressiiviseen verosuunnitteluun. Tämä edellyttää yksityiskohtaista teknistä suunnittelua ja selkeää poliittista sitoutumista, mutta edut voisivat olla

huomattavat paitsi tulojen lisääntymisen myös tasapuolisten ja parempien kilpailuolosuhteiden muodossa.

Hyvä esimerkki EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla toteutettujen toimien myönteisestä yhteisvaikutuksesta on saatu energiaverotuksen alalla. Komission ehdotus energiaverotuksen rakenteen muuttamisesta voisi tukea tavoitetta siirtymisestä vähähiiliseen ja energiatehokkaaseen talouteen. Samalla vähennettäisiin vääristymiä, jotka aiheutuvat siitä, että samanlaisia ja samaan tarkoitukseen käytettäviä tuotteita verotetaan eri tavoin. Verotuksen neutraaliuden vahvistaminen ja vihreämpien energialähteiden käytön palkitseminen auttaisi saavuttamaan hiilidioksidin vähentämistä, energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä koskevat EU:n tavoitteet.

2.3. Inhimilliseen pääomaan liittyvän potentiaalin hyödyntäminen

Komissio ehdotti äskettäin esittämässään työllisyyspaketissa useita konkreettisia toimenpiteitä, joiden avulla voitaisiin tukea työllistävää elpymistä kaikkialla EU:ssa. Yhteistyö komission, jäsenvaltioiden, työmarkkinaosapuolten sekä julkisten ja yksityisten sidosryhmien kanssa on tarpeen, jotta ehdotetut erityistoimet voidaan panna täytäntöön ja hyödyntää niiden avulla keskeisten alojen kuten tieto- ja viestintäteknologian (ICT), terveydenhuollon ja vihreän talouden työllisyyspotentiaalia. Kansallisten työllisyys suunnitelmien tehostettu seuranta esikuva-analyysin ja tulostaulun avulla komission ehdotuksen mukaisesti antaa lisäpontta työpaikkojen luomiseen tähtääville uudistuksille. Uudistuksille olisi etua myös siitä, että maakohtaiset suositukset kytkettäisiin tiiviimmin rakennerahastojen ja erityisesti Euroopan sosiaalirahaston käyttöön, mitä komissio on ehdottanut seuraavalle ohjelmakaudelle (2014–2020).

Kun otetaan huomioon, että koko EU:ssa on yli kolme miljoonaa avointa työpaikkaa, on panostettava enemmän osaamiseen, jotta voidaan parantaa ammattitaidon kysynnän ja tarjonnan kohtaamista. Erasmuksen ja Leonardon kaltaiset EU:n ohjelmat edistävät merkittävästi opiskelua ja työharjoittelua toisissa jäsenvaltioissa. Uudet EU:n tason välineet, kuten osaamispanoraama ja eurooppalainen osaamispassi, edistävät puolestaan yhdessä jäsenvaltiossa hankitun osaamisen tunnustamista kaikissa muissa jäsenvaltioissa. Komissio pyrkii parantamaan työvoiman liikkuvuutta ja edistämään käytettävissä olevan työvoiman, osaamisen ja avoimien työpaikkojen kohtaamista. Vielä enemmän voidaan saada aikaan poistamalla oikeudellisia ja käytännön esteitä työntekijöiden vapaan liikkuvuuden tieltä. Tämä koskee erityisesti eläkkeiden siirrettävyyttä ja sosiaaliturvasäännösten koordinoitua. Avoimien työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaamista voitaisiin parantaa myös kehittämällä EURESista todellinen eurooppalainen työnhaku- ja rekrytointiväline.

2.4. Kasvun ulkoisten lähteiden hyödyntäminen

Vaikka EU:n ulkomaankauppa on yleisellä tasolla tasapainossa, komission maakohtainen analyysi osoittaa, että eräät jäsenvaltiot ovat jo pidemmän aikaa menettäneet vientimarkkinaosuuksiaan huolestuttavalla tavalla. Toisaalta analyysi kertoo, että parhaiten suoriutuneet jäsenvaltiot ovat käyttäneet viennin kasvua taloutensa tukemiseen. Lisäksi kaksi kolmasosaa EU:n tuonnista suuntautuu uudelleen vientiin korkeammalla arvolla, mikä osoittaa, että EU:lla on kaikki edellytykset hyötyä kauppa- ja investointisuhteidensa kehittämisestä keskeisten kumppaniensa kanssa. Suuri osa tulevasta globaalista kasvusta tapahtuu kehittyvissä talouksissa, joiden kasvupotentiaali

on suuri. EU:n on hyödynnettävä tätä kasvua tekemällä keskeisten kumppanien kanssa kahdenvälisiä ja alueellisia kauppaa- ja investointisopimuksia. Äskettäin voimaan tullut vapaakauppasopimus Korean kanssa on osoittanut hyödyllisyytensä, kun EU:n vienti lisääntyi 20 prosentilla vuonna 2011. EU neuvottelee parhaillaan useista muista vapaakauppasopimuksista, ja muita sopimuksia valmistellaan. Neuvottelu- ja ratifiointitahtia on kiristettävä, jotta sopimusten tuoma hyöty voi toteutua.

2.5. EU-rahoituksen kasvupotentiaalin hyödyntäminen

Myös julkisen talouden tiukan vakauttamisen aikana tarvitaan kohdennettuja julkisia menoja ja investointeja. Komissio on kehottanut jäsenvaltioita toteuttamaan kasvua edistävää julkisen talouden vakauttamista niin, että tutkimus- ja koulutusmenoja sekä luonnonvarojen kestävä hoitoa, energia-asioita ja sosiaalipalveluja koskevia menoja suojataan leikkauksilta. Vaikka EU:n talousarvion kokonaissumma on vain 1 prosentti suhteessa EU:n BKT:hen, se tuo valtavaa lisäarvoa ja voi siten toimia kasvun moottorina koko EU:ssa.

- **Monivuotinen rahoituskehys vuosiksi 2014–2020:** Komissio on esittänyt EU:lle seuraavaa rahoituskehystä varten kasvua ja investointeja tukevia määrärahoja. Komission ehdotuksissa kytketään rakenneuudistuksia koskevat maakohtaiset suositukset EU:n talousarviotukeen, jolla jäsenvaltioita autetaan toteuttamaan tarvittavat muutokset ja investoinnit. Ehdotuksiin sisältyy innovatiivisia ideoita, jotka koskevat tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusta, liikenne-, energia- ja laajakaistaverkkoja sekä maatalouspolitiikan uudistamista ja maaseudun kehittämisen lujittamista. Komission ehdottamista määrärahoista yli 600 miljardia euroa käytettäisiin tutkimuksen, Euroopan laajuisten verkkojen, inhimilliseen pääomaan tehtävien investointien, koheesiopolitiikan ja maaseudun kehittämisen rahoitukseen. Kun tämä summa yhdistetään kansallisen osarahoituksen tuomaan vipuvaikutukseen ja innovatiivisiin rahoitusvälineisiin, tuloksena on **merkittävät määrärahat älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun tukemiseksi**.

Komissio on ehdottanut, että tiettyjen infrastruktuurihankkeiden rahoittamiseen käytettäisiin **hankejoukkolainoja**, jotta EU:n talousarviosta myönnettävät avustukset riittäisivät pidemmälle. Hankejoukkolainat perustuvat siihen, että vieraan pääoman ehtoiset markkinat otetaan käyttöön infrastruktuurihankkeiden lisärahoituslähteeksi. Niiden avulla pyritään lisäämään investointeja EU:n keskeisiin strategisiin liikenne-, energia- ja laajakaistainfrastruktuurihankkeisiin. Tarkoituksena on houkuttaa yhteisösijoittajia sellaisten kaupallisesti tuottavien hankkeiden pääomarahoitusmarkkinoille, joiden rahavirrat ovat vakaita ja ennakoitavissa, parantamalla yksityisten yritysten liikkeeseen laskemien hankejoukkolainojen laatua. Menetelmän testaamiseksi komissio on ehdottanut hankejoukkolainoja koskevan pilotin toteuttamista vuosina 2012–2013. EU:n lainsäätäjät toimivat nopeasti, jotta EIP voi aloittaa pilottihankkeet jo tänä vuonna.

- **EU:n vuoden 2013 talousarvio:** Komissio on esittänyt maksumäärärahoihin 7 prosentin lisäystä, joka tarvitaan, jotta voidaan täyttää odotettavissa olevat jäsenvaltioiden maksupyynnöt. Lisäys jää alle EU:n nykyisen rahoituskehysten puitteissa sovitun maksumäärärahojen enimmäismäärän. Kaikki nämä maksut menevät tuottavien investointien, työllisyyden, koulutuksen ja tutkimusrahoituksen tukemiseen jäsenvaltioissa. Eräissä jäsenvaltioissa EU-varoilla osarahoitetaan yli

50 prosenttia kaikista julkisista investoinneista, minkä vuoksi EU:n sitoumusten täyttäminen on merkittävä keino edistää kasvua.

- **Rakennerahastoista tukea kasvuille ja lähentymiselle vuosina 2012–2013:** EU:n koheesiopolitiikan puitteissa osoitetaan vuosittain keskimäärin 65 miljardia euroa kasvua ja työllisyyttä tukeviin investointeihin. Jotta voitaisiin vastata paremmin kriisistä johtuviin tarpeisiin, peräti 17 miljardia euroa on kohdennettu uudelleen tutkimukseen ja innovointiin, pk-yritysten tukemiseen ja työmarkkinatoimenpiteisiin muita heikommassa asemassa olevien ryhmien hyväksi sekä infrastruktuuri- ja energiatehokkuusinvestointeihin. Näitä toimia jatketaan. Sitten on kohdennettu uudelleen yli 7 miljardia euroa osana komission pilottitoimiryhmän toimia, joiden tavoitteena on lisätä tukea nuorisotyöttömyyden torjuntaan ja pk-yritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseen.
- **Euroopan investointipankin (EIP) maksetun pääoman korottaminen:** Hyvän pankkitavan mukaisesti EIP:n maksettua pääomaa olisi korotettava, jos sen on tarkoitus säilyttää nykyinen vuotuisen antolainauksen korkea, noin 65 miljardin euron taso. Kuten komissio on esittänyt, EIP:n osakkaina olevien jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä sen maksetun pääoman korottaminen 10 miljardilla eurolla osana uutta EU:n kasvualoitetta. Tämä lisäisi kokonaisluotonantoa huomattavasti, jopa 180 miljardilla eurolla. Pääomankorotuksen mahdollistama uusi lainakapasiteetti olisi jaettava eri puolille EU:ta, myös kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin maihin. Se olisi ohjattava pk-yritysten tueksi, esimerkiksi energiatehokkuuden parantamiseen ja asuntojen remontointiin, joilla voidaan luoda kipeästi kaivattuja työpaikkoja rakennusallalle ja edistää EU:n ilmasto- ja energiatarvoitteiden saavuttamista. Jos tällainen pääomankorotus hyväksytään, komissio tekee jäsenvaltioiden kanssa yhteistyötä auttaakseen niitä käyttämään osan niille myönnettyistä rakennerahastomäärärahoista EIP:n luottoriskin jakamiseen ja lainatakuiden myöntämiseen pk-yrityksille. Tällainen rahoitusvälineiden yhdistelmä voisi vauhdittaa talouden toimintaa kaikilla sektoreilla ja alueilla ja edistää osaltaan pk-yritysten luotonsaantia, joka tätä nykyä vaikeuttaa niiden toimintaa.
- **Finanssitransaktiovero:** Komissio on ehdottanut finanssitransaktioveron käyttöönottoa. Ehdotuksen mukaisesti⁴ veron tuotto (arviolta noin 57 miljardia euroa) voitaisiin käyttää kasvua edistävien investointien ja/tai pankkien pääomapohjan vahvistamisen rahoittamiseen. Komissio on ehdottanut, että osalla EU:n talousarvioon kohdennettavista tuloista supistettaisiin jäsenvaltioiden talousarvioon suorittamia maksusuuksia.

3. JÄSENVALTIOIDEN ROOLI UUDESSA KASVUALOITTEESSA

3.1. Vuoden 2012 EU-ohjausjakson potentiaalin hyödyntäminen

Edistääkseen Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamista komissio on toimittanut neuvostolle maakohtaiset suositukset vuoden 2012 EU-ohjausjakson ja tuntuvasti vahvistetun vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa. Suosituksissa otetaan huomioon perusteellinen analyysi kunkin jäsenvaltion tilanteesta sekä vuoden 2011

⁴ KOM(2011) 594 ja KOM(2011) 510.

talouspolitiikan koordinoinnin EU-ohjausjakson⁵ yhteydessä annettujen suositusten täytäntöönpano ja vuoden 2012 kasvuselvityksessä⁶ annettujen ohjeiden noudattaminen jäsenvaltioissa. Jokaisella jäsenvaltiolla on omat erityispiirteensä, ja komission maakohtaiset suositukset on räätälöity ottaen huomioon niiden vahvuudet, heikkoudet ja kyky vastata haasteisiin. Kaikkien jäsenvaltioiden taloudet ovat kuitenkin erottamattomasti sidoksissa toisiinsa – paitsi poliittisten valintojen, historian ja maantieteen, myös uuden teknologian mukanaan tuoman dynamiikan ansiosta, jonka vuoksi markkinoiden yhdentyminen on nopeampaa kuin koskaan aikaisemmin. EU:n kokonaissuunta muodostuu kansallisten tilanteiden yhteisvaikutuksesta. Kansallisista toimista (tai niiden laiminlyömisestä) aiheutuu väistämättä sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia muualla EU:ssa. Siksi tarvitaan EU:n laajuinen talouden ohjausjärjestelmä, joka pannaan täytäntöön EU-ohjausjakson avulla (ks. liite 1).

Komissio on nyt myös ensi kertaa laatinut perusteelliset tarkastelut, jotka perustuvat makrotalouden epätasapainoa koskevaan menettelyyn⁷. Menettely on otettu käyttöön, jotta voitaisiin edistää makrotaloudellista vakautta ja kasvua yleensä ja luoda vipuvaikutusta kilpailukyvyn parantamiseksi. Ensimmäinen uuden menettelyn mukainen varoitusmekanismia koskeva kertomus julkaistiin helmikuussa 2012. Kertomuksessa esitettyjen havaintojen mukaisesti ensimmäiset perusteelliset tarkastelut koskivat kahtatoista maata (Belgia, Bulgaria, Tanska, Espanja, Ranska, Italia, Kypros, Unkari, Slovenia, Suomi, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta)⁸. Tarkastelut vahvistivat, että maissa on epätasapainotiloja, jotka eivät ole liiallisia, mutta vaativat silti huomiota. Tähän liittyy myös parhaillaan toteutettava ns. ylijäämä- ja alijäämämaiden välisen tasapainon hakeminen. Maakohtaisissa suosituksissa esitetään ennaltaehkäiseviä suosituksia. Ne liittyvät toimiin, joilla tuetaan kilpailukykyä ja työmarkkinoiden sopeuttamista, velkavivun purkamista yksityisellä ja julkisella sektorilla sekä varallisuusmarkkinoiden vakaata kehitystä.

3.2. Komission arvio ja suositukset

Komission yleisarvion mukaan jäsenvaltioiden toteuttamat toimet riittävät korjaamaan niiden julkisen talouden epätasapainotilat ja varmistamaan julkisen talouden kestävyys. Tämä ei kuitenkaan aina tapahdu kasvua parhaiten edistävällä tavalla. Työttömyys ja erityisesti nuorten työttömyys on vakava ongelma, jonka ratkaiseminen ei onnistu hetkessä. Välittömät toimet ovat kuitenkin tarpeen työllisyyden parantamiseksi ja työpaikkojen ja ammattitaitoisen työvoiman yhteen saattamiseksi ja koulutuksen tukemiseksi, jotta ihmisiä voidaan auttaa palaamaan toimiville työmarkkinoille. Yleensäkin on puututtava kriisin kielteisiin sosiaalisiin vaikutuksiin, kuten köyhyyteen.

Monet jäsenvaltiot, etenkin ne, joissa on käynnissä rakennesopeutusohjelma tai jotka ovat markkinoiden erityistarkkailussa, toteuttavat merkittäviä rakenteellisia uudistuksia muun muassa työmarkkinoillaan. Nämä toimet ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan tukea elpymistä ja pysyvää kasvua ja edistää makrotaloudellisten epätasapainotilojen yleistä vähentämistä Euroopassa. Kaikkialla EU:ssa tarvitaan kuitenkin vielä paljon enemmän toimia kasvupotentiaalin vapauttamiseksi, yritysten kehitysmahdollisuuksien

⁵ KOM(2011) 400.

⁶ KOM(2011) 815.

⁷ Makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta annettu asetus (EU) N:o 1176/2011.

⁸ ”Ohjelmamaat” (Kreikka, Irlanti, Portugali ja Romania) eivät olleet mukana tarkastelussa.

luomiseksi ja esimerkiksi vihreän talouden, palvelu- ja energiasektorin, matkailun ja digitaalitalouden työllisyyspotentiaalin hyödyntämiseksi sekä osaamis- ja innovointitason parantamiseksi. Elpymisen ja elintason tukeminen ja ikääntymiseen liittyviin haasteisiin puuttuminen edellyttävät kiireellisiä toimia.

Komissio on huolissaan siitä, että EU ei jäsenvaltioiden sitoumusten perusteella pysty saavuttamaan vuoden 2020 yleistavoitteita esimerkiksi työllisyysasteen, T&K-toimien, koulutuksen ja köyhyyden torjunnan kaltaisilla keskeisillä osa-alueilla. Näiden tavoitteiden saavuttaminen on kuitenkin Euroopan tulevaisuuden kannalta olennaisen tärkeää.

Miten jäsenvaltiot voivat vapauttaa oman kasvupotentiaalinsa?

Komissio totesi vuoden 2012 kasvuselvityksessä, että jäsenvaltioiden ja EU:n tasolla olisi vuonna 2012 keskityttävä seuraaviin viiteen ensisijaiseen osa-alueeseen:

- eriytetyt, kasvua edistävät strategiat julkisen talouden vakauttamiseksi
- talouden normaalin luotottamisen palauttaminen
- nykyisen ja tulevan kasvun ja kilpailukyvyn edistäminen
- työttömyyteen ja kriisin sosiaalisiin seurauksiin puuttuminen
- julkishallinnon nykyaikaistaminen.

Tässä jaksossa esitetään yhteenveto komission maakohtaisten analyysien tärkeimmistä havainnoista jäsenvaltioiden vakaus- tai lähentymisohjelmien tai kansallisten uudistusohjelmien ja tarvittaessa niiden Euro Plus -sopimuksen nojalla tekemien sitoumusten perusteella. Kunkin jakson alussa olevassa tekstilaatikossa esitetään yhteenveto maakohtaisista suosituksista ja kerrotaan, miten niiden toteuttaminen voi edistää kansallisia kasvunäkymiä.

Eriytetyt, kasvua edistävät strategiat julkisen talouden vakauttamiseksi

Kasvua edistävää julkisen talouden vakauttamista koskevien maakohtaisten suositusten tarkoituksena on varmistaa, että ajan mittaan jäsenvaltiot toteuttavat tervettä finanssipolitiikkaa. Tällaisen finanssipolitiikan on oltava eriytettyjen julkisen talouden strategioiden mukaista ja siinä on otettava huomioon jäsenvaltioiden erityispiirteet, etenkin niiden julkiseen talouteen ja makrotalouteen liittyvät riskit. Julkisen talouden alijäämien ja velkatason alentamisessa jäsenvaltioita neuvotaan turvaamaan julkiset investoinnit tutkimukseen ja innovointiin, koulutukseen ja energia-alaan sekä tekemään sosiaalisen suojelun järjestelmistä, kuten eläkejärjestelmistä, kestävämpiä ja tehokkaampia. Verotuksesta annetaan useita suosituksia, joiden tarkoituksena on siirtää verorasitusta työn verotuksesta ympäristö- ja kulutusveroihin, lisätä tehokkuutta poistamalla erilaiset poikkeusmahdollisuudet (mm. alennetut verokannat) sekä torjua veronkiertoa ja harmaata taloutta. Lisäksi suositellaan, että jäsenvaltioiden olisi varmistettava julkisen talouden kurinalaisuus myös alueellisella tasolla.

Liiallisia alijäämiä koskeva menettely koskee vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti tällä hetkellä 23:a jäsenvaltiota. Niiden osalta tähän pakettiin sisältyvät maakohtaiset suositukset perustuvat tarpeeseen noudattaa neuvoston aiemmin antamia korjaavia suosituksia. Saksan ja Bulgarian tapauksessa komissio päätti erikseen 30. toukokuuta ehdottaa niiden liiallisen alijäämätilanteen kumoamista. Lisäksi komissio on Unkarin toteuttamien toimien arvioinnin perusteella ja EU:n koheesiorahastoasetuksen mukaisesti hyväksynyt ehdotuksen neuvoston päätökseksi, jolla maaliskuussa 2012 tehty koheesiorahaston sitoumuksia koskeva lykkäys poistetaan. Niiden jäsenvaltioiden viranomaisia, joita liiallisia alijäämiä koskeva menettely ei koske, kehoitetaan maakohtaisissa suosituksissa toteuttamaan finanssipoliittisia suunnitelmia, jotka sekä edistävät kasvua että tähtäävät sellaisen rahoitusaseman saavuttamiseen ja säilyttämiseen, jotka varmistavat julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys, ikääntymiseen liittyvät kustannukset mukaan lukien.

Komission analyysin mukaan jäsenvaltiot ovat julkisen talouden vakauttamispyrkimyksissään yleensä ottaen oikealla uralla ja pystyvät vähentämään julkisen talouden alijäämää. Alijäämiä on tarkoitus supistaa 4,5 prosentista (vuonna 2011) 3,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen (vuonna 2012). Julkisen talouden velkasuhde kuitenkin kasvaa edelleen ja nousee 86 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2012, mikä johtuu myös hitaammasta kasvusta. Komissio katsoo, että **liiallisten alijäämien korjaamisessa** on erittäin tärkeää pitäytyä sovituissa määraajoissa ja edetä nopeasti kohti neuvoston määrittelemiä julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteita. Tällaiset finanssipoliittiset sopeutustoimet olisi toteutettava niin, että tuetaan kestävämpää talouskasvua, kuten jäljempänä esitetään. Tämä on vakaus- ja kasvusopimuksen mukaista, koska siinä annetaan automaattisille vakauttajille liikkumavaraa liiallisten alijäämien korjaamiseen ja viime kädessä keskipitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävällä rakenteellisella sopeutusuralla. Samalla analyysissa korostetaan, että kaikkein tiukimmin markkinoiden tarkkailussa olevien jäsenvaltioiden on jatkettava kunnianhimoista julkisen talouden vakauttamista, myös odotettua huonommissa makrotalouden olosuhteissa. Käytettävissä olevan julkisen talouden liikkumavaran hyödyntämistä kasvua edistäviin investointeihin suositellaan myös niille jäsenvaltioille, jotka ovat pääsemässä pois liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä. Käyttöön otetaan vahvistetut kansalliset julkisen talouden kehykset, niin kuin EU:n lainsäädännössä edellytetään. Tarvitaan kuitenkin erityistoimia sen varmistamiseksi, että julkisen talouden kurinalaisuus toteutuu yhtä tiukkana sekä keskushallinnon että **aluehallinnon tasolla**. Tämä muodostaa erityisen haasteen useissa liittovaltiomuotoisissa tai eri alueista muodostuvissa jäsenvaltioissa.

On tärkeää parantaa julkisen talouden laatua asettamalla etusijalle Eurooppa 2020 -tavoitteisiin liittyvät menot ja varmistamalla, että nämä menot toteutetaan mahdollisimman tehokkaasti. EU:n harjoittama valtiontukien valvonta edistää osaltaan menojen laadukkuutta ja minimoi vääristymät. Komissio on äskettäin käynnistänyt **kunnianhimoisen valtiontukisääntöjen uudistusehdotuksen**, ja jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntöjä noudatetaan tiukemmin ja että valtiontukitoimia koordinoidaan paremmin kansallisella tasolla.

Eläkejärjestelmiä mukautetaan, jotta voidaan vastata väestön ikääntymisen tuomiin haasteisiin. Useissa maissa toteutetaan mittavia uudistuksia, joille on yhteistä työurien pidentäminen. Nämä uudistukset ovat olennaisen tärkeitä, jotta kustannuksia voidaan hillitä ja varmistaa asianmukaisten hyvinvointijärjestelmien rahoituksen pitkän aikavälin kestävyys. Lisäksi on tarpeen saada ikääntyneet työntekijät pysymään työmarkkinoilla

nykyistä pidempään elinajanodotteen noustua. Samalla on pohdittava eläkkeiden tason riittävyyttä, jotta voidaan estää vanhusväestön köyhtyminen. Terveystalouden järjestelmien alalla edistyminen on ollut heikompaa, ja terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon tarve on saatava tasapainoon väestörakenteen kehityksestä johtuvien kasvavien taloudellisten paineiden kanssa.

Monet jäsenvaltiot tukevat julkisen talouden vakauttamista **korottamalla veroja**. Komissio on kehottanut siirtämään verorasitusta pois työn verotuksesta kohti ympäristön kannalta haitallisia käytäntöjä, kulutusta ja kiinteistöjä. Samalla on varmistettava, että verorasitus ei koettele suhteettomasti yhteiskunnan vähävaraisimpia. Vaikka monet jäsenvaltiot ovat huomattavasti korottaneet kulutusveroja ja alkaneet jälleen kiristää myös ympäristöverotusta, merkkejä työverotuksen yleisestä keventämisestä ei ole näkyvissä. Verovapautusten ja avustusten sekä (mm. alv:n) alennettujen verokantojen poistamiseksi on toteutettu jonkin verran toimenpiteitä, joita olisi jatkettava. Verosäännösten noudattamisen parantamiseksi toteutetaan toimenpiteitä, mutta **harmaan talouden** torjumiseksi tarvitaan voimakkaampia toimia.

Talouden normaalin luotottamisen palauttaminen

Jotta voitaisiin edistää talouden normaalin luotottamisen palautumista, maakohtaisissa suosituksissa keskitytään pankkisektorin rakenneuudistuksen loppuunsaattamiseen samalla kun vältetään liiallista velkavivun purkamista.

Finanssisektorin rakenneuudistusta jatketaan ja sen valvontakehystä vahvistetaan EU:n lainsäädännön ja suositusten mukaisesti. Pahiten kriisille altistuneiden ja edelleen heikkouksista kärsivien pankkien tilanne aiheuttaa edelleen huolta. Siksi tiettyjä maita koskevissa suosituksissa vaaditaan lisää rakenneuudistus- ja varautumistoimia.

Luottovirtojen tavanomaisen tason palauttaminen reaalitalouteen on monissa maissa edelleen haasteellista erityisesti pk-yritysten osalta. Tämä johtuu osittain yritysten taseiden ja näkymien heikkoudesta, mutta merkittävä syy on ollut myös se, ettei ole sopivia kanavia luototuksen ohjaamiseen pk-yrityksille. Olisi tuettava uusia yrityksille tarkoitettuja pääomayhteisyyksiä sekä vertaistaloutta tapahtuvaa luototusta ja pääomasijoittamista. Joissain jäsenvaltioissa EU:n rakennerahastot voivat olla tässä tilanteessa merkittävässä asemassa, koska niiden avulla voidaan rahoittaa lainoja ja takauksia erityisvälineiden kautta.

Monet pk-yritykset kärsivät viranomaisten suorittamien maksujen viivästymisestä. Tähän ongelmaan on puututtu uudella maksusuoritusten myöhästymistä koskevalla direktiivillä, joka tulee voimaan maaliskuussa 2013. Viranomaisten saattaa olla tarpeen toteuttaa lisätoimia ennen direktiivin voimaantuloa kertyneiden maksamattomien suoritusten purkamiseksi.

Nykyisen ja tulevan kasvun ja kilpailukykyyn edistäminen

Jotta voitaisiin edistää kasvun ja kilpailukykyyn parantamista, maakohtaisissa suosituksissa keskitytään parantamaan liiketoimintaympäristöä muun muassa vähentämällä yritysten hallinnollista rasitusta ja avaamalla kilpailulle verkkotoimialat, kuten energia, rautatiet ja televiestintä, jotta ne voivat tarjota yrityksille ja kansalaisille

parempaa palvelua edullisemmin hinnoin. Joissain tapauksissa suositellaan sääntelyviranomaisten itsenäisyyden lisäämistä. Palveludirektiivin täytäntöönpanoa halutaan parantaa poistamalla palvelujen tarjoamista koskevat perusteettomat tai kohtuuttomat rajoitukset, kuten syrjintä kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella. Suosituksissa käsitellään myös vähittäiskaupan alalla sovellettavia rajoituksia. Muut suositukset koskevat tutkimuksen ja innovoinnin vahvistamista, resurssitehokkuuden parantamista sekä koulutuksen kytkemistä tiiviimmin työmarkkinoiden vaatimuksiin.

Useiden **palvelujen** saatavuus on monissa jäsenvaltioissa riittämätöntä. Tässä olisi apua palveludirektiivin kunnianhimoisemmasta täytäntöönpanosta samoin kuin toimista, joilla lisätään kilpailua ja parannetaan kilpailukykyä vähittäiskaupan alalla, vähennetään esteitä yritysten markkinoille tulolta ja sieltä poistumiselta sekä poistetaan perusteettomat rajoitukset, jotka koskevat yrityksiä, asiantuntijapalveluja, oikeusalan ammatteja, kirjanpitoa ja teknistä neuvontaa sekä terveydenhuolto- ja sosiaalialoja. **Julkisten hankintojen markkinoiden** avaaminen edistämällä aktiivisesti valtioiden rajat ylittäviä tarjouskilpailuja voisi niin ikään luoda uusia toimintamahdollisuuksia, prosesseja ja innovointia.

Keskeisten **verkkotoimialojen** – liikenteen, energian ja laajakaista-alan – suorituskykyä on parannettava tuntuvasti. Monissa maissa on tarpeen investoida infrastruktuureihin, jotta voidaan parantaa liitännäverkkoja, laajentaa tarjontaa ja luoda edellytykset hintakilpailulle. Koska julkisessa taloudessa on rajoitetusti liikkumavaraa, olisi käytettävä innovatiivisia rahoitusmuotoja, joissa yhdistetään yksityisiä ja julkisia rahoituslähteitä, kuten EU:n hankejoukkolainoja. Kilpailua on monilla markkinoilla edelleen vähän, eikä EU:n laajuinen sääntelykehys ole vielä kokonaan voimassa: puolet jäsenvaltioista ei ole edelleenkaan saattanut energia-alan sisämarkkinadirektiivejä osaksi kansallista lainsäädäntöään tai on tehnyt sen puutteellisesti. Useissa jäsenvaltioissa on lisättävä kilpailua energiantoimittajien välillä, poistettava säännellyt hinnat ja lisättävä sääntelyviranomaisten itsenäisyyttä. Liikenteen alalla on toteutettava lisätoimia sääntelyrasituksen vähentämiseksi sekä vähennettävä rautatieliikenteen markkinoille pääsyn esteitä suurissa ja kauttakulkujäsenvaltioissa. Laajakaistan keskimääräinen levinneisyys on edelleen alhainen, joten on huomattavasti varaa parantaa palveluja ja turvata verkkokaupan käyttö.

On olennaisen tärkeää parantaa resurssitehokkuutta ja siirtyä kohti vähähiilistä taloutta, jotta Euroopan kilpailukykyä voidaan edelleen kehittää resurssien niukkuuden ja hintojen vaihtelun lisääntyessä ja ilmastonmuutoksen edetessä. Resurssien tehokkaampi käyttö ja luonnonvarojen parempi hallinnointi avaa merkittäviä taloudellisia mahdollisuuksia tulevalle kasvulle ja työllisyydelle ja johtaa tuottavuuden kasvuun, kustannusten alenemiseen ja laajempaan innovointiin.

T&K-toimien ja innovoinnin korkea taso on Euroopan kilpailukyvyn säilyttämisen kannalta välttämätön. Vaikka eräät jäsenvaltiot ovat tällä hetkellä monilla aloilla maailmassa johtavassa asemassa, kaiken kaikkiaan Eurooppa menettää ajan myötä jalansijaa. Julkiset tutkimusmenot ovat monissa jäsenvaltioissa joutuneet kärsimään julkisen talouden vakauttamistoimista sen sijaan, että ne olisi suojattu tai että niitä olisi lisätty. Yksityisiä T&K-investointeja on selvästi lisättävä, ja tarvittaessa niihin olisi houkuteltava julkisin kannustimin. Tutkimustuloksia olisi tuotava lähemmäs markkinoita esikaupallisten hankintojen myötä. Yleensäkin tarvitaan selvästi enemmän kumppanuuksia koulutusjärjestelmän ja elinikäistä oppimista edistävien instituutioiden ja

tutkimuslaitosten ja yritysten välille, jotta käytettävissä olevia EU:n välineitä voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

Työttömyyteen ja kriisin sosiaalisiin seurauksiin puuttuminen

Monissa suosituksissa käsitellään korkeamman työllisyysasteen edellytysten luomista ja sitä, miten työmarkkinoille osallistumista voitaisiin lisätä ja työuria pidentää. Erityisenä painopisteenä on nuorisotyöttömyyden torjunta, koulun keskeyttämisen vähentäminen ja koulutuksen, muun muassa ammatillisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen kehittäminen. Useissa suosituksissa käsitellään myös köyhyyden vähentämistä ja muita heikommassa asemassa olevien ryhmien auttamista. Lisäksi eräissä suosituksissa kehoitetaan vahvistamaan työnhakijoille tarkoitettuja palveluja ja tekemään niistä yksilöllisempiä sekä edistämään naisten osallistumista kokopäivätyöhön. Jäsenvaltioita kehoitetaan myös varmistamaan, että niiden palkanmuodostusmekanismeissa otetaan asianmukaisella tavalla huomioon tuottavuuden kehitys ja että ne edistävät työpaikkojen luomista.

Kriisi on lisännyt merkittävästi **työttömyyttä** ja huonontanut tuntuvasti työllisyysnäkymiä, minkä vuoksi monet ihmiset ovat vaarassa joutua syrjään työmarkkinoilta. Työttömyysluvut pysynevät korkeina vielä jonkin aikaa, koska työmarkkinat eivät kohene samaan tahtiin talouden elpymisen kanssa. Aktiivinen työmarkkinapolitiikka, kuten työttömien kouluttaminen ja julkisten työvoimapalvelujen tarjoama ohjaus, on jo otettu käyttöön, mutta toimet kärsivät usein siitä, että niitä ei ole kohdennettu riittävästi eivätkä ne ole kyllin tuloksellisia.

Kriisin sosiaaliset seuraukset tuntuvat yhä voimakkaampina. **Köyhyys** ja köyhyysriski lisääntyvät, ja julkisiin menoihin kohdistuvat paineet johtavat vaikeisiin kompromisseihin sosiaalipalvelujen ja -etuuksien tarjoamisessa.

Nuorisotyöttömyys on lisääntynyt jyrkästi, ja nuorten todennäköisyys joutua työttömäksi on aikuisväestöön verrattuna kaksinkertainen. Nuorten työttömyysaste on koko EU:ssa 22 prosenttia, mutta eräissä jäsenvaltioissa jopa 50 prosenttia. Nuorisotakuusta on jo saatu jonkin verran lupaavia kokemuksia, ja sitä olisi sovellettava laajemmin kaikkialla EU:ssa esimerkiksi Euroopan sosiaalirahaston tuella.

Kohtuuhintaisten lasten- ja vanhustenhoitopalvelujen saatavuuden parantaminen, palkkaerojen kaventaminen ja kotitalouksien toisen tulonsaajan verotuskohtelun parantaminen eivät ole merkittävästi lisänneet **naisten osallistumista** työmarkkinoille. Aktiivisen ikääntymisen strategioihin ei ole vielä kiinnitetty riittävästi huomiota. Niihin sisältyvät työjärjestelyjen uudistaminen ja laajempi osallistuminen elinikäiseen oppimiseen, jotka ovat olennaisia tekijöitä kun halutaan lisätä erityisesti ikääntyneiden tekijöiden osallistumista työmarkkinoille.

Eräät jäsenvaltiot ovat toteuttaneet **palkkaneuvottelujen ja palkkojen indeksointijärjestelmien** laajakantoisia uudistuksia varmistaakseen, että palkkakehitys vastaa ajan myötä paremmin tuottavuuden kehitystä. Toisissa maissa taas on edistytty vähemmän, kun tiettyjen palkkojen indeksointijärjestelmien on todettu mahdollisesti muodostavan uhkan kilpailukyvyille. Näissä maissa on löydettävä yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa keinoja pienentää tätä haittaa tulevaisuudessa. Maissa, joissa on vaihtotaseen ylijäämä, on havaittavissa jonkin verran tasapainottamista

kotimaisen kysynnän edistämiseksi muun muassa palkankorotusten avulla. Näitä toimia olisi jatkettava. Olisi löydettävä oikea tasapaino niin, että palkkataso ei ole liian korkea, koska se vähentää erityisesti nuorten ja alhaisen taitotason työntekijöiden työllistymistä, mutta ei myöskään liian matala, koska silloin on riski lisätä työssäkäyvien köyhyyttä.

Eräät jäsenvaltiot ovat aloittaneet laajakantoisia **työlainsäädännön** uudistuksia mahdollistaakseen joustavampien työsopimusten ja työjärjestelyjen käytön. Toisissa tapauksissa taas uudistusprosessi vaikuttaa hitaalta verrattuna tilanteen vaatimuksiin ja työmarkkinoiden lohkoutumisriskiin, kun suuri osa väestöstä on edelleen epävarmoissa työsuhteissa tai kokonaan työmarkkinoiden ulkopuolella. Työajan lyhentämistä koskevat järjestelyt ja muut sisäiset joustot ovat osoittautuneet monissa jäsenvaltioissa tehokkaiksi keinoiksi säilyttää työllisyysaste kriisin huippuaikoina erityisesti teollisuudessa. Edistääkseen työpaikkojen luomista komissio on esittänyt ehdotuksia, joissa jäsenvaltioita kannustetaan vahvistamaan työllisyyspolitiikkaansa⁹ niin, että voidaan hyödyntää vihreän talouden sekä terveydenhuolto- ja ICT-alan työllisyyspotentiaalia, jonka avulla on arvioitu voitavan luoda yli 20 miljoonaa työpaikkaa. Lisäksi EURES-järjestelmän työnhakupalvelujen avulla voidaan edistää liikkuvuuden lisääntymistä jäsenvaltioiden välillä sekä ammattitaitoisen työvoiman ja työpaikkojen kohtaamista yli valtioiden rajojen.

Parhaillaan toteutettavia toimia, joiden tarkoituksena on vähentää **koulunkäynnin keskeyttämistä** myös ennaltaehkäisevin toimin, sekä yleissivistävän ja ammatillisen koulutusjärjestelmien uudistuksia muun muassa oppisopimuskoulutuksen parantamiseksi, on nopeutettava. Tämä on olennaisen tärkeää paitsi uusien sukupolvien työllistettävyyden myös talouden yleisen kilpailukyvyn turvaamiseksi, sillä EU on jäänyt siinä suhteessa jälkeen tärkeimmistä kauppakumppaneistaan. Lisäksi väestöpyramidin muutokset luovat uusia riskejä ammattitaidon kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuudesta ja osaamispulasta, mikä aiheuttaa lisäpaineita työurien pidentämiselle ja tuottavuuden lisäämiselle. Useissa maissa on toteutettava erityistoimia koulupudokkaiden suuren määrän ja nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ja nuorten työllistymismahdollisuuksien parantamiseksi. Yleensäkin on syytä parantaa koulutustuloksia, myös ammatillisessa koulutuksessa ja yliopistotasolla. Monissa jäsenvaltioissa olisi parannettava oppisopimuskoulutusta. Kaiken kaikkiaan on tehtävä paljon enemmän, jotta yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen piirissä voidaan valmistautua työmarkkinoiden tuleviin tarpeisiin ja helpottaa siten siirtymistä koulutuksesta työelämään.

Julkishallinnon nykyaikaistaminen

Julkishallintoa koskevissa maakohtaisissa suosituksissa käsitellään yrityspalveluja, oikeusjärjestelmän käsittelyaikojen pituutta ja sähköisen asioinnin käyttöä kansalaisten ja yritysten välisten suhteiden helpottamisessa. Useiden suositusten aiheena on myös hallintokapasiteetin vahvistaminen EU-varojen käsittelyn tehostamiseksi.

Julkishallintoon kohdistuu tällä hetkellä paineita kaikkialla EU:ssa. Sen lisäksi, että määrärahoja leikataan ja henkilöstöä vähennetään, hallinnossa on mukauduttava yhä suurempiin yhteiskunnan ja yritysmaailman asettamiin odotuksiin. Kun poliittinen ja taloudellinen yhdentyminen etenee, myös julkishallintojen on pantava täytäntöön yhä

⁹ COM(2012) 173.

yksityiskohtaisempia ja vaativampia EU:n sääntöjä. Eräiden jäsenvaltioiden heikko hallinto aiheuttaa ongelmia liiketoiminnalle aiheutuvista hankaluuksista EU-varojen kehoon täytäntöönpanoon ja EU:n oikeuden puutteelliseen soveltamiseen. Laadukkaiden julkishallinnon palvelujen tarjoamiseen liittyvä haaste edellyttää teknologista ja organisatorista innovointia, kuten määrätietoista siirtymistä kohti sähköistä viranomaisasiointia. Monien maiden hallintoelimille olisi hyötyä tiiviimmistä parhaiden käytänteiden vaihdosta. **Yksityisoikeudellisia** järjestelmiä on tehostettava monissa maissa erityisesti purkamalla asioiden käsittelysumaa, nopeuttamalla oikeudellisia menettelyjä ja ottamalla käyttöön vaihtoehtoisia riidanratkaisumenettelyjä.

Kun otetaan huomioon julkiseen talouteen kohdistuvat paineet, **EU-varat** ovat olennaisen tärkeä väline, jonka avulla voidaan vauhdittaa taloutta ja rahoittaa kasvua edistäviä hankkeita kentällä monissa maissa. Julkisten laitosten hallintoa on vahvistettava lisäämällä virkamieskunnan ammattimaisuutta, kehittämällä henkilöstöhallintoa, parantamalla analyysikapasiteettia ja varmistamalla pätevän henkilöstön jatkuvuus ja vakaus. EU:n tason sääntöjä on yksinkertaistettu, ja komissio avustaa jäsenvaltioita niiden kohdentaessa uudelleen toimia rahoituksen ohjaamiseksi kasvutarpeiden tukemiseen.

Monien jäsenvaltioiden on tehostettava toimiaan veropetosten ja veronkierron torjumiseksi. Kaikissa jäsenvaltioissa esiintyy ns. harmaata taloutta, ja eräissä jäsenvaltioissa se on varsin kehittynyt. Veropetoksiin ja veronkiertoon liittyviä ongelmia on torjuttava eri tasoilla: jäsenvaltioiden on tehostettava omia veronkantojärjestelmiään, ja jäsenvaltioiden on lujitettava ja tehostettava keskinäistä yhteistyötään. Lisäksi tarvitaan selkeää ja johdonmukaista EU:n politiikkaa suhteessa kolmansiin maihin, jotta voidaan varmistaa tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen sellaisten petosten ja veronkierron torjumiseksi, jossa hyödynnetään sellaisia EU:n ulkopuolisia lainkäyttöalueita, joissa ei noudateta samoja standardeja kuin EU:ssa.

4. PÄÄTELMÄT

Kriisi paljasti syvään juurtuneita epätasapainotiloja ja kyvyttömyyden toteuttaa tarvittavia uudistuksia eri puolilla EU:ta. Aivan kuten nämä ongelmat eivät ole muodostuneet hetkessä, myöskään EU:n talouden nostaminen takaisin jaloilleen ei onnistu hetkessä. Vuoden 2012 EU-ohjausjaksoa varten laadittu analyysi osoittaa, että EU:n uusi talouden ohjausjärjestelmä alkaa toimia. Se auttaa jäsenvaltioita keskittymään olennaisiin uudistuksiin, joiden avulla voidaan luoda kestävä kasvua ja työpaikkoja. On myös selvää, että jäsenvaltiot eivät julkisen talouden vakauttamista koskevissa päätöksissään valitse aina parhaiten kasvua edistävää uraa.

Kaiken kaikkiaan kasvua edistäville toimenpiteille on annettava seuraavien 12 kuukauden aikana enemmän näkyvyyttä ja tehoa, samalla kuin julkisen talouden ja rahoitussektorin vakauttamista jatketaan. Tämä edellyttää koordinoitua sekä kansallisella että EU:n tasolla, jotta toimenpiteistä ja uudistuksista saadaan mahdollisimman suuri hyöty.

Komissio ehdottaa tässä tiedonannossa ja yksityiskohtaisemmissa maakohtaisissa suosituksissa konkreettisia toimenpiteitä, joiden avulla EU voidaan palauttaa kasvuralalle ja luoda työpaikkoja, jotka kohentavat elintasoja, vähentävät köyhyyttä ja takaavat

kestävämmän kasvun tulevaisuutta silmällä pitäen. Näiden suositusten täytäntöönpano on asetettava ensisijaiseksi tavoitteeksi. Komissio valvoo ja arvioi edistymistä tulevana vuonna uuden talouden ohjausjärjestelmän eri välineiden avulla.

Samalla komissio keskittyy edelleen vahvasti lokakuussa 2011 hyväksytyn etenemissuunnitelman täysimääräiseen täytäntöönpanoon varmistaakseen tasapainoisen lähestymistavan, jonka tuella EU voi selviytyä kriisistä.

Komissio tekee tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden ja muiden EU:n toimielinten kanssa kasvualoitteensa toteuttamiseksi ja talous- ja rahaliiton täydentämiseen tarvittavien komponenttien ja aikaperspektiivin laatimiseksi.

Liite 1: Talouspolitiikan EU-ohjausjakso

Liite 2: Perusteellisten tarkastelujen tulokset

LIITE 1: TALOUSPOLITIIKAN EU-OHJAUSJAKSO

Komissio ehdotti maaliskuussa 2010 **Eurooppa 2020 -strategiaa**, ja Eurooppa-neuvosto hyväksyi sen. Kyseinen strategia koskee EU:n kasvua tulevan vuosikymmenen aikana. Strategian viisi yleistavoitetta koskevat työllisyyttä, T&K:ta, ilmastoja ja energiaa, koulutusta ja köyhyyden torjuntaa. Jäsenvaltioista 23 hyväksyi maaliskuussa 2011 myös **Euro Plus -sopimuksen** nopeuttaakseen uudistusten koordinoitua aloilla, joita ei vielä säännellä täysimääräisesti EU:n tasolla (ks. tekstilaatikko).

Komissio ehdotti myös kuudesta säädöksestä muodostuvaa talouspolitiikan ohjauspakettia, jonka EU:n lainsäätäjät hyväksyivät. Ohjauspaketti tuli voimaan 13. joulukuuta 2011. Tämä uusi lainsäädäntö on antanut EU:lle uusia ja tehokkaita välineitä syventää jäsenvaltioiden talous- ja finanssipolitiikan valvontaa ja panna säännöt täytäntöön. Sillä muutettiin **vakaus- ja kasvusopimusta** julkisen talouden yhteisen valvonnan vahvistamiseksi. Perussopimuksen sisältämää velkasuhdetta koskevaa kriteeriä painotetaan enemmän, ja uusia täytäntöönpanomekanismeja (mukaan lukien seuraamukset) on otettu käyttöön sekä vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevässä että sen korjaavassa osiossa.

Koska on tärkeää puuttua voimakkaasti sellaisiin makrotalouden epätasapainotiloihin, jotka eivät liity julkiseen talouteen, valvontakehystä laajennettiin **uudella makrotalouden epätasapainoa koskevalla menettelyllä**. Sen tavoitteena on estää sellaisten epätasapainotilojen syntyminen, jotka uhkaavat talouden vakautta. Menettelyllä varmistetaan korjaavien toimien toteuttaminen epätasapainotilanteessa. Uusi menettely sisältää seuraamusjärjestelmän, jota sovelletaan sovittujen toimien toistuvan laiminlyönnin tapauksessa. Ensimmäinen uuden menettelyn mukainen varoitusmekanismia koskeva komission kertomus julkaistiin helmikuussa 2012. Kyseisessä kertomuksessa esitettyjen havaintojen perusteella suoritettiin ensimmäiset perusteelliset tarkastelut, jotka koskivat kahtatoista maata (Belgia, Bulgaria, Tanska, Espanja, Ranska, Italia, Kypros, Unkari, Slovenia, Suomi, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta)¹⁰.

Voidakseen täyttää yhdessä nämä tavoitteet ja koota yhteen kaikki sitoumukset sekä varmistaa päätösten paremman etukäteiskoordinoinnin ja seurannan, jäsenvaltiot sopivat uudesta tavasta koordinoida kansalliset politiikat (ns. **talouspolitiikan EU-ohjausjakso**, joka toteutettiin ensimmäisen kerran vuonna 2011).

Jakso alkaa Euroopan komission julkaisemalla vuotuisella kasvuselvityksellä, jossa tarkastellaan talouden haasteita ja vahvistetaan koko EU:n painopisteet. Vuotuinen kasvuselvitys esitetään Euroopan parlamentille, ja valtion- tai hallitusten päämiehet keskustelevat sen pohjalta Eurooppa-neuvoston kevään huippukokouksessa. Heidän antamiensa ohjeiden perusteella jäsenvaltiot esittävät huhtikuussa vakaus- tai lähentymisohjelmansa (joissa tarkastellaan julkisen talouden tilannetta) ja kansalliset uudistusohjelmansa (joissa tarkastellaan toimenpiteitä kasvun ja työllisyyden edistämiseksi), jotta komissio voi arvioida niitä yhtä aikaa. Komissio esittää arviointinsa ehdotuksina vuotuisiksi maakohtaisiksi suosituksiksi, joista sitten keskustellaan neuvoston eri kokoonpanoissa ja jotka Eurooppa-neuvosto hyväksyy alkukesästä ennen neuvoston lopullista hyväksyntää. Vuoden jälkipuoliskolla jäsenvaltiot viimeistelevät

¹⁰ ”Ohjelmamaat” (Kreikka, Irlanti, Portugali ja Romania) eivät olleet mukana tarkastelussa.

talousarvionsa ja uudistusstrategiansa, ja komissio ja asiaankuuluvat EU:n elimet keskustelevat jäsenvaltioiden suorituskyvystä ja edistyksestä ja seuraavat sitä.

Tänään hyväksytty paketti mahdollistaa talouspolitiikan toisen eurooppalaisen ohjausjakson päättämisen kesäkuussa 2012 järjestettävässä Eurooppa-neuvoston kokouksessa. Vuoden 2011 suositusten täytäntöönpanosta saadut kokemukset, kahtatoista jäsenvaltiota koskevista perusteellisista tarkasteluista saadut tulokset ja automaattisuuden lisääminen ehdotettujen toimenpidesuosituksen hyväksynnässä vahvistavat prosessin tuloksellisuutta ja annettujen ohjeiden vaikutusta viime vuoteen verrattuna.

Euro Plus -sopimus

Euro Plus -sopimukseen liittyneet jäsenvaltiot – kaikki euroalueen jäsenvaltiot sekä Bulgaria, Tanska, Latvia, Liettua, Puola ja Romania – ovat sitoutuneet pitkälle meneviin uudistuksiin sopimukseen kuuluvilla neljällä osa-alueella, jotka ovat kilpailukyyn parantaminen, työllisyyden edistäminen, julkisen talouden kestävyysparantaminen ja rahoitusjärjestelmän vakauden vahvistaminen. Ne ovat myös sitoutuneet käymään jäsenneiltyä keskustelua veropolitiikkaan liittyvistä kysymyksistä. Sopimukseen osallistuvien jäsenvaltioiden sitoumukset otetaan huomioon niiden vakaus- tai lähentymisohjelmissa ja kansallisissa uudistusohjelmissa.

Ensimmäiset kansalliset sitoumukset ilmoitettiin vuonna 2011, ja komissio raportoi niistä viime vuoden suositusten yhteydessä. Tarkasteltaessa vuoden 2012 kansallisia ohjelmia voidaan havaita, että aikaisempien sitoumusten täytäntöönpanoaste vaihtelee huomattavasti eri jäsenvaltioissa ja eri politiikanaloilla. Useissa tapauksissa hallitukset ovat ehdottaneet lainsäädäntöä, mutta sitä ei ole vielä hyväksytty ja sen vaikutus on vielä epävarma. Jäsenvaltiot ovat ottaneet julkisen talouden kestävyttä koskevat haasteet vakavasti ja antaneet eläkejärjestelmiä ja kansallisia finanssipolitiikan sääntöjä koskevia säädösehdotuksia. Monissa tapauksissa uuden lainsäädännön antaminen on kuitenkin viivästynyt, mikä viivyttää sen täytäntöönpanoa. Edistystä on tapahtunut myös työllisyyden edistämistä koskevien sitoumusten täyttämiseksi, erityisesti uudistuksissa työvoimaosuuden nostamiseksi, samoin kuin kilpailukykyä edistävissä uudistuksissa, joissa on erityisesti keskitytty liiketoimintaympäristön parantamiseen.

Komissio esittää arvionsa komission yksiköiden valmisteluasiakirjoissa, jotka kuuluvat tähän pakettiin, ja jatkaa sitoumusten täytäntöönpanon seurantaa EU-ohjausjakson puitteissa.

TAULUKKO 1: KATSAUS VUOSIEN 2012–2013 MAAKOHTAISIIIN SUOSITUKSIIN*

	Julkinen talous				Finanssiala			Kasvua lisäävät rakenneuudistukset					Työmarkkinat				
	Terve julkinen talous	Eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmät	Julkisen talouden kehys	Verotus	Pankkiala	Asunto-markkinat	Rahoituksen saatavuus	Verkkotoimialat	Kilpailu palvelualalla	Julkiset palvelut ja sääntely	T&K ja innovointi	Resurssi-tehokkuus	Työvoima-osuus	Aktiivinen työmarkkina-politiikka	Palkanmuodostus-mekanismit	Työmarkkinoiden joustoturva	Koulutus
AT																	
BE																	
BG																	
CY																	
CZ																	
DE																	
DK																	
EE																	
ES																	
FI																	
FR																	
HU																	
IT																	
LT																	
LU																	
LV																	
MT																	
NL																	
PL																	
SE																	
SI																	
SK																	
UK																	

* Irlannille, Kreikalle, Portugalille ja Romanianle suositellaan ainoastaan, että ne panevat täytäntöön nykyiset EU:n/IMF:n rahoitusapuohjelmien mukaiset sitoumukset.

TAULUKKO 2: KATSAUS EUROOPPA 2020 -TAVOITTEISIIN¹¹

Jos kansallinen tavoite on ilmaistu eri indikaattorilla kuin EU:n yleistavoite, ilmaistaan se asteriskilla (*).

Jäsen- valtioiden tavoitteet	Työllisyys- aste (%)	T&K, % suhteessa BKT:hen	Päästöjen vähentämis- tavoitteet (verrattuna vuoden 2005 tasoihin) ¹²	Uusiutuva energia	Energiatohokkuus – energian kulutuksen vähennys Mtoe-yksikköinä ¹³	Koulun keskeyttäminen (%)	Korkea-asteen koulutus (%)	Köyhyys- ja syrjäytymisvaarassa elävien määrän vähentäminen
EU:n yleistavoite	75 %	3 %	– 20 % (verrattuna vuoden 1990 tasoihin)	20 %	Energiatohokkuu- den nostaminen 20 % (eli 368 Mtoe-yksikköä)	10 %	40 %	20 000 000
EU arviolta	73,70–74 %	2,65–2,72 %	– 20 % (verrattuna vuoden 1990 tasoihin)	20 %	206,5	10,3–10,5 %	37,6–38,0 % ¹⁴	
AT	77–78 %	3,76 %	– 16 %	34 %	7,16	9,5 %	38 % (ml. ISCED 4a, jonka osuus vuonna 2010 oli noin 12 %)	235 000
BE	73,2 %	3,0 %	– 15 %	13 %	9,80	9,5 %	47 %	380 000
BG	76 %	1,5 %	20 %	16 %	3,20	11 %	36 %	260 000*
CY	75–77 %	0,5 %	– 5 %	13 %	0,46	10 %	46 %	27 000
CZ	75 %	1 % (vain julkinen sektori)	9 %	13 %	ei saatavilla	5,5 %	32 %	Köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa elävien määrän pitäminen vuoden 2008 tasolla (15,3 % kokonaisväestöstä) ja pyrkiminen pientämään määrää 30 000 hengellä
DE	77 %	3 %	– 14 %	18 %	38,30	<10 %	42 % (ml. ISCED 4, jonka osuus vuonna 2010 oli 11,4 %)	320 000 (pitkäaikaistyöttömät)*
DK	80 %	3 %	– 20 %	30 %	0,83	<10 %	Vähintään 40 %	22 000 (erittäin alhaisen työssäkäyntiasteen kotitalouksissa asuvat henkilöt)*
EE	76 %	3 %	11 %	25 %	0,71	9,5 %	40 %	Köyhyysriskin poistaminen 61 860 ihmiseltä*

¹¹ Kansallisissa uudistusohjelmissa huhtikuussa 2012 vahvistetut kansalliset tavoitteet.

¹² Päätöksessä 2009/406/EY (ns. vastuunjakopäätös) määritellyt kansalliset päästöjen vähentämistavoitteet koskevat päästöjä, jotka eivät kuulu EU:n päästökauppajärjestelmän piiriin. Päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluvia päästöjä vähennetään 21 prosenttia vuoden 2005 tasoista. Päästöjen kokonaisvähennys on 20 prosenttia vuoden 1990 tasoista.

¹³ On syytä huomata, että kansalliset ennusteet vaihtelevat myös riippuen siitä, mihin vuoteen (vuosiin) säästöjä verrataan.

¹⁴ Lukuun ei sisälly ISCED 4 -taso (Saksa, Itävalta), eikä Yhdistynyt kuningaskunta, tulos ISCED 4 -tason kanssa: 40,0–40,4 %.

EL	70 %	Ei tavoitetta saatavilla	– 4 %	18 %	2,70	alle 10 %	32 %	450 000
ES	74 %	3 %	– 10 %	20 %	25,20	15 %	44 %	1 400 000 - 1 500 000
FI	78 %	4 %	– 16 %	38 %	4,21	8 %	42 % (suppea kansallinen määritelmä)	150 000
FR	75 %	3 %	– 14 %	23 %	34,00	9,5 %	50 %	Köyhyysriskiasteen alentaminen kolmanneksella eli 1 600 000 ihmisellä kaudella 2007–2012
HU	75 %	1,8 %	10 %	14,65 %	2,96	10 %	30,3 %	450 000
IE	69–71 %	noin 2 % (2,5 % suhteessa BKTL:ään)	– 20 %	16 %	2,75	8 %	60 %	200 000*
IT	67–69 %	1,53 %	– 13 %	17 %	27,0	15–16 %	26–27 %	2 200 000
LT	72,8 %	1,9 %	15 %	23 %	1,14	<9 %	40 %	170 000
LU	73 %	2,3–2,6 %	– 20 %	11 %	0,19	<10 %	66 %	6 000
LV	73 %	1,5 %	17 %	40 %	0,67	13,4%	34–36 %	121 000*
MT	62,9 %	0,67 %	5 %	10 %	0,24	29 %	33 %	6 560
NL	80 %	2,5 %	– 16 %	14 %	ei saatavilla	<8 %	>40% 45 % odotusten mukaan vuonna 2020	93 000*
PL	71 %	1,7 %	14 %	15,48 %	13,6	4,5 %	45 %	1 500 000
PT	75 %	3 %	1 %	31 %	6,00	10 %	40 %	200 000
RO	70 %	2 %	19 %	24 %	10,00	11,3 %	26,7 %	580 000
SE	Selvästi yli 80 %	Noin 4 %	– 17 %	49 %	12,80	<10 %	40–45 %	Työvoimaan kuulumattomien naisten ja miesten (lukuun ottamatta kokoaikaisia opiskelijoita), pitkäaikaistyöttömien tai pitkällä sairauslomalla olevien osuuden alentaminen selvästi alle 14 prosenttiin*
SI	75 %	3 %	4 %	25 %	ei saatavilla	5 %	40 %	40 000
SK	72 %	1 %	13 %	14 %	1,65	6 %	40 %	170 000
UK	Ei tavoitetta kansallisessa uudistus-ohjelmassa	Ei tavoitetta kansallisessa uudistus-ohjelmassa	– 16 %	15 %	ei saatavilla	Ei tavoitetta kansallisessa uudistus-ohjelmassa	Ei tavoitetta kansallisessa uudistusohjelmassa	Vuonna 2010 annetussa lasten köyhyyden torjumista koskevassa laissa asetetut numeeriset tavoitteet*

LIITE 2: PERUSTEELLISTEN TARKASTELUJEN TULOKSET

Euroopan komissio antoi 14. helmikuuta 2012 ensimmäisen varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, joka oli laadittu makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1176/2011 mukaisesti. Varoitusmekanismia koskevassa kertomuksessa tarkasteltiin tilannetta kaikissa jäsenvaltioissa lukuun ottamatta neljää ohjelmamaata (Kreikka, Irlanti, Portugali ja Romania). Ennakkovaroitusten tulostaulusta tehtyjen talouspoliittisten päätelmien perusteella komissio katsoi, että oli aiheellista analysoida perusteellisesti makrotalouden kehitystä 12 jäsenvaltiossa. Nämä jäsenvaltiot ovat **Belgia, Bulgaria, Tanska, Espanja, Ranska, Italia, Kypros, Unkari¹⁵, Slovenia, Suomi, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta.**

Komission yksiköt ovat tehneet kustakin näistä maista perusteellisen maakohtaisen analyysin. Ne on julkaistu komission yksiköiden valmisteluasiakirjoina osana tätä pakettia. Valmisteltaessa tätä analyysia tehtiin erityisiä tiedonhankintamatkoja, kuten on säädetty¹⁶. Tällä tiedonannolla täytetään asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan 3 kohdassa säädetty velvollisuus, jonka mukaan komission on tiedotettava neuvostolle ja Euroopan parlamentille perusteellisen tarkastelun tuloksista ja julkistettava ne.

Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan mukaisesti tehtyjen perusteellisten tarkastelujen perusteella komissio on päätellyt seuraavaa:

- **Belgiassa** on *epätasapainoa*. Makrotalouden kehitykseen hyödykkeiden ulkoisen kilpailukyvyyn ja velkaantuneisuuden (varsinkin julkisen velan suuri määrä) osalta on kiinnitettävä enemmän huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
- **Bulgariassa** on *epätasapainoa*. Ulkomaiseen velkaantuneisuuteen ja makrotalouden kehitykseen, joka liittyy yritysten velkavivun purkamiseen ja työmarkkinoiden sopeutusprosessiin, on kiinnitettävä huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
- **Tanskassa** on *epätasapainoa*. Tiettyyn makrotalouden kehitykseen, varsinkin maan ulkoisen kilpailukyvyyn taustalla oleviin tekijöihin ja kotitalouksien velkaantuneisuuteen liittyviin mahdollisiin riskeihin, on kiinnitettävä huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
- **Espanjassa** on *erittäin vakavaa epätasapainoa*. Makrotalouden kehitys, varsinkin yksityisen sektorin suureen velkataakkaan, voimakkaasti negatiiviseen ulkoiseen velka-asemaan ja finanssialaan liittyvä kehitys, edellyttää tarkkaa seurantaa ja kiireellistä talouspoliittista huomiota, jotta voidaan välttää kielteiset vaikutukset talouden sekä talous- ja rahaliiton toimintaan.

¹⁵

¹⁶

Unkarin hallitus pyysi virallisesti marraskuussa 2011 EU:lta ja IMF:ltä ennakoivaa rahoitustukea. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan mukaisesti perusteellinen tarkastelu suoritetaan valvontakäyntien yhteydessä. Valvontakäynnit tehtiin maaliskuussa.

- **Ranskassa** on *vakavaa epätasapainoa*. Makrotalouden kehitykseen viennin ja kilpailukyyn osalta on kiinnitettävä huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
- **Italiassa** on *vakavaa epätasapainoa*. Julkisen sektorin korkeaan velkaantumisasteeseen ja makrotalouden kehitykseen viennin osalta on kiinnitettävä huomiota, koska Italian ulkoinen kilpailukyky on heikentynyt euron käyttöönoton jälkeen. Julkisen velan suuren määrän vuoksi kasvupotentiaalin lisääminen olisi asetettava etusijalle, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
- **Kyproksessa** on *erittäin vakavaa epätasapainoa*. Vaihtotaseessa, julkisessa taloudessa ja finanssisektorilla näkyvä makrotalouden kehitys edellyttää tarkkaa seuranta ja kiireellistä talouspoliittista huomiota, jotta voidaan välttää kielteiset vaikutukset talouden sekä talous- ja rahaliiton toimintaan.
- **Unkarissa** on *vakavaa epätasapainoa*. Tiettyyn makrotalouden kehitykseen, kuten voimakkaasti negatiiviseen ulkomaiseen nettovarallisuuteen ja julkiseen velkaan, on kiinnitettävä erittäin tarkkaa huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten suurta riskiä voidaan pienentää. Lisäksi komissio on Unkarin toteuttamien toimien arvioinnin perusteella ja EU:n koheesiorahastoasetuksen mukaisesti hyväksynyt ehdotuksen neuvoston päätökseksi, jolla maaliskuussa 2012 tehty koheesiorahaston sitoumuksia koskeva lykkäys poistetaan.
- **Sloveniassa** on *vakavaa epätasapainoa*. Makrotalouden kehitys, joka liittyy yritysten velkavivun purkamiseen ja pankkialan vakauteen, sekä ulkoisen kilpailukyyn epäsuotuisa mutta vähemmän uhkaava kehitys edellyttävät tarkkaa seuranta, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten suurta riskiä voidaan pienentää.
- **Suomessa** on *epätasapainoa*. Kilpailukykyyn liittyvään makrotalouden kehitykseen on kiinnitettävä huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
- **Ruotsissa** on *epätasapainoa*. Yksityisen sektorin velkaa ja asuntomarkkinoita koskevaan makrotalouden kehitykseen on kiinnitettävä huomiota, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten riskiä voidaan pienentää.
- **Yhdistyneessä kuningaskunnassa** on *epätasapainoa*. Makrotalouden kehitykseen kotitalouksien velkaantuneisuuden ja asuntomarkkinoiden osalta on kiinnitettävä huomiota, samoin kuin epäsuotuisaan ulkoisen kilpailukyyn kehitykseen, jotta talouden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutuksen riskiä voidaan pienentää.

Näitä epätasapainotiloja seurataan makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn ennalta ehkäisevässä osiossa ja ne sisällytetään EU-ohjausjakson maakohtaisiin suosituksiin.